

KRONIKA

PROF. DR JAN GRZYMAŁA
20. III. 1903 — 3. XI. 1960

Jan Grzymała urodził się 20 marca 1903 r. w Węgrowie, woj. warszawskie. Szkołę średnią ogólnokształcącą ukończył w Siedlcach w 1921 r., a w następnym roku wstąpił na Wydział Rolniczy Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, który ukończył w 1927 r. W lipcu 1929 r. objął stanowisko asystenta na Polu Doświadczalnym SGGW w Skierniewicach, gdzie rozwinął żywą pracę naukową biorąc udział w badaniach gleboznawczych pow. skierniewickiego. Później będąc już adiunktem Pola Doświadczalnego, zajmował się zagadnieniami nawozowymi. Jego praca dotycząca porównania nawozów azotowych w zależności od odczynu gleby stanowi nowe ujęcie tego zagadnienia. Te doświadczenia polowe, łącznie z doświadczeniami wazonowymi, stanowiły materiał do uzyskania w 1948 r. tytułu doktora nauk rolniczych.

Pracując na Polu Doświadczalnym, Grzymała ogłosił kilka prac dotyczących zakładania inspektów na słomie oraz elektrycznego ich ogrzewania. Oprócz tego zajmował się on uprawą kukurydzy i tytoniu. Prace dotyczące kukurydzy doprowadziły do wprowadzenia kukurydzy auxońskiej. Problem więc uprawy kukurydzy w Polsce był już przed 30 laty opracowywany na Polu Doświadczalnym w Skierniewicach najpierw przez Z. Golonkę, później przez Grzymałę. Trzeba powiedzieć, że jeszcze przed wojną Grzymała opanował metody badań gleboznawczych i chemiczno-rolniczych. Również już wtedy wykazał Grzymała wielkie wyrobienie społeczne, wygłaszając liczne pogadanki dla szkół i kółek rolniczych, odwiedzających Pole Doświadczalne w Skierniewicach. Bardzo cenione były jego wykłady w akcji przysposobienia rolniczego prowadzone przed wojną. Za tę działalność oświatową został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi przez ówczesnego Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Wydatny był również jego udział w organizacji nauki rolniczej. Był on mianowicie sekretarzem sekcji nawozowej Komisji Współpracy w Doświadczalnictwie, biorąc udział w pracach i zjazdach doświadczalników.

W 1937 r., po 8-letniej pracy na Polu Doświadczalnym w Skierniewicach, przenosi się Grzymała do Zakładu Doświadczalnego Uprawy Torfowisk w Sarnach, gdzie był kierownikiem Działu Doświadczeń Polowych i pracowni chemiczno-rolniczej. W Sarnach rozpoczął Grzymała rozległe badania dotyczące żyzności gleb torfowych, badając skład chemiczny wód odpływających. Rozpoczęta na szeroką skalę praca została przerwana wojną światową.

Po powrocie do kraju w 1945 r. Grzymała serdecznie przyjęty znów objął stanowisko adiunkta Pola Doświadczalnego w Skierniewicach. Jego przygotowanie gleboznawcze, chemiczno-rolnicze oraz znajomość łąk torfowych umożliwiły Mu objęcie wykładów z uprawy łąk i pastwisk na Wydziale Rolniczym SGGW, a później i na innych wydziałach. Na stanowisku kierownika Zakładu Uprawy Łąk i Pastwisk, najpierw zastępcy profesora, a później profesora nadzwyczajnego, rozwinął Grzymała szeroką działalność naukową i dydaktyczną. Zakład ten pod względem dydaktycznym i naukowym był pod jego kierunkiem jednym z najbardziej czynnych Zakładów. Prowadził On zawsze kilkanaście prac magisterskich oraz kilka prac doktorskich. Prace te odznaczały się jasnym postawieniem tematu związanego z praktyką łąkarską. Młodzież garnała się do Profesora Grzymały z całą ufnością, wiedząc, że nie tylko zawsze doprowadzał prace magisterskie do końca, ale że po ich ukończeniu starał się o właściwe wykorzystanie swoich magistrantów.

Grzymała pracował nie tylko w swojej katedrze, ale również w instytutach, które zajmowały się zagadnieniami łąkarskimi. Od maja 1950 r. pracował jako kierownik Działu Użytków Zielonych w Instytucie Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa. Kiedy na skutek reorganizacji powstał Instytut Melioracji i Użytków Zielonych, Grzymała przenosi się do tego Instytutu. W ten sposób w rękach Grzymały znalazło się całe zagadnienie uprawy łąk i pastwisk. Potrafił On zorganizować współpracę między wszystkimi placówkami zajmującymi się tym zagadnieniem. Jego głęboka wiedza, duża życzliwość w stosunku do kolegów i współpracowników oraz wielki takt w postępowaniu z ludźmi doprowadziły do tego, że koordynacja badań w dziedzinie uprawy łąk i pastwisk była daleko posunięta.

Ponieważ prof. Grzymała zawsze dążył do jak najszybszego przekazywania swojej wiedzy i swoich badań życiu rolniczemu, zwrócił On szczególną uwagę na upowszechnienie wiedzy rolniczej. Ogłosił wiele artykułów popularnych, współpracował czynnie w wydawnictwach periodycznych, był najbardziej ruchliwym popularyzatorem wiedzy w dziedzinie uprawy łąk i pastwisk. Za tę działalność otrzymał 22 lipca 1955 r. nagrodę państwową III stopnia.

Jan Grzymała był wybitnym pracownikiem nauki i jej organizatorem. Znalazło to swój wyraz w powołaniu go w 1949 r. na członka-korespondenta Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, a w 1954 r. Polska Akademia Nauk powołała Go do Prezydium Komitetu Nauk Rolniczych. W 1954 r. został powołany do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, a w 1956 r. został powołany przez Ministra Rolnictwa na zastępcę przewodniczącego Prezydium Rady Naukowo-technicznej. W 1959 r. został odznaczony krzyżem kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Prof. dr Jan Grzymała pracował do ostatniej chwili swego życia w Katedrze Łąk i Pastwisk SGGW otaczając swoją opieką studentów i wszystkich współpracujących z nim asystentów i adiunktów. Uznając wybitną działalność naukową i dydaktyczną, Rada Wydziału Rolniczego SGGW postawiła wniosek o mianowanie Go profesorem zwyczajnym.

Prof. dr Jan Grzymała zmarł dnia 3 listopada 1960 r. pracując do ostatniej chwili.